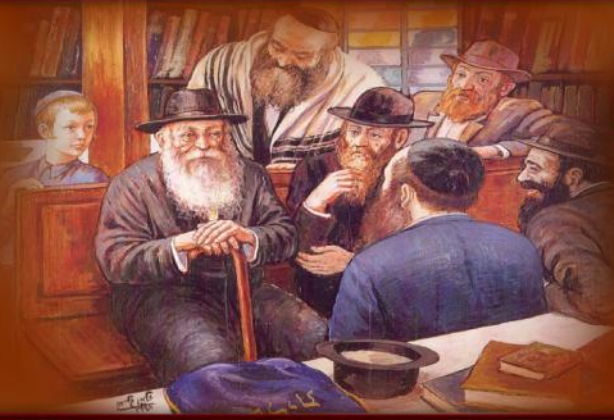

גליץ רנ"ז
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למספרות קליין על האשור לשתמש בתמונה

סיפורי חז"ל

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה', זה הנותן פרוטה לעני (ויק"ר לד א) רבי יצחק פגש בעני אחד ובידו חצי מעה, אמר העני לרבי יצחק החיה את נפשי ואת נפש בנותי. השיב לו רבי יצחק. איך אעשה זאת ובידי רק חצי מעה. אמר לו העני אני אשלים את המחצית השניה בחצי המעה שבידי. הסכים רבי יצחק ונתן לו. בלילה ראה רבי יצחק בחלומו שהוא עובר לחופו של ים גדול ועומדים להשליכו לתוכו. לאחר שהשליכוהו הימה ראה את רבי שמעון מושיט את ידו לקראתו להצילו. ובא העני ההוא והוציא מהמים ונתנו בידי רבי שמעון. כשהקיץ משנתו נפל בפיו הפסוק תהלים מ"א א' אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'.

(זוהר ח"ב מ"א ב')

נדבת

הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
לרגל הולדת בנו שיחי' למול טוב
יזכו להכניסו בבריתו של אאע"ה בעיתו
ובזמנו ולרוות עונג שמחה ונחת מכל
יוצ"ח

פרשת השבוע

אותו רבי חיים על מה ולמה זכה לכל הכבוד הזה? השיב לו הנפטר ואמר, זכיתי לחיי העולם הבא על אשר נהגתי עם משרתי בכבוד וברחמנות, ולא הכבדתי את עולי עליהם ולא שעבדתי אותם באכזריות ובעבודה קשה.

ואכלתם בשר בניכם (כ"ו – כ"ט) מספרים על הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרטין זיע"א, שהיה רגיל לדרוש את הקללות שבתורה ולהופכן לברכות. אמרו לו ומהו "ואכלתם בשר בניכם"? השיב הצדיק, שבניכם ילכו בדרכיכם ותוכלו לאכול אצלם בשר ללא כל חשש.

אם בחוקתי תלכו (כ"ו – ג')

וברש"י 'שתהיו עמלים בתורה'

מסופר: כשנפטר תלמיד חכם מתמיד מופלג, שאלו את הגה"ק הקדילות יעקב' זיע"א אם אפשר לחרוט על מצבתו את התואר 'לא פסק פומיה מגירסא'? שאל על כך רבינו האם הנפטר קרא עיתון חרדי? ומשנענה בחיוב אמר שאי אפשר לתארו בתואר זה.

כי לי הארץ (כ"ה ב"ג) אל הגה"ק רבי לייבל מביאליסטוק זיע"א בעל "עונג יום טוב" באו פעם שני בעלי דין בסכסוך קרקעות זה אומר פיסת קרקע זו שלי היא והגבול בינינו עובר אחריה. וזה אומר לא כי אלא שלי היא והגבול עובר לפניה. ביקש הרב לראות את הקרקע במו עיניו ויצא עם בעלי הדין אל השדה. הגיעו אל המקום ושני בעלי הדין ממשיכים לצעוק, כולה שלי, כולה שלי. לפתע היטה בעל "עונג יום טוב" את אוזנו אל הקרקע ואמר: והאדמה טוענת כי שניכם שלה הנכם.

ובאחיכם בני ישראל וגו' לא תדרה

בו בפרך (כ"ה מ"ו)

הגה"ק רבי חיים פלאגי זיע"א, סיפר בספרו 'תוכחות חיים' את אשר נתגלה לו בחלום בחזיון לילה. היה זה כחודש ימים לאחר פטירתו של אחד מתושבי עירו איזמיר שבתורכיה, נתגלה האיש לרבי חיים בחלומו והוא לבוש בבגדי חג, והינו שש ושמח. שאל

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:13 ת"א: 8:16 ר"ת: 8:50

פרשת בהר – בחקותי

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:56 ת"א: 7:12

הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן (יומא דהילולא כ"ט אייר)

מסופר על אחד מחסידיו המקורבים של הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א, שיצא למסע ארוך לרגל עסקיו המסועפים. הוא עבר מעיר לעיר וברוך ה' עשה חיל בכל עסקיו. לאחר כמה חודשים שב לביתו וללא אומר ודברים פנה היישר לביתו של רבו הקדוש רבי מאיר. הוא הגיש לפניו פתקה (קוויטעל) עם סכום כסף גדול כ"פדיון נפש". באשר ידוע כי הצדיקים האמיתיים, בכוחם לפדות כל אדם מכל צרה שלא תבוא חלילה. הרבי עיין בפתקה, שקע במחשבות ואחר אמר: "הילד אשר שמו כתוב בפתקה ומוזכר לרפואה שלמה, אינו צריך לברכתי כלל, זהו בנו של הצדיק רבי ישראל מרוזין זיע"א. ובודאי ששמור הוא מפני כל המזיקים".

החסיד התרגש ועמד נפעם ולא יכול היה להוציא הגה מפיו. גם שאר הנוכחים בחדר התפלאו לשמע דבריו של הרבי. אך לא העיזו לשאול דבר את רבם הקדוש. לאחר שיצא החסיד מחדרו של רבי מאיר, יצאו אחריו כמה מן החסידים ושאלו אותו לפשר דברי הרבי. "מה אומר לכם אחיי היקרים", פתח הלה ואמר בהתרגשות, "רבנו הצדיק לא אומר דברים שאין בהם ממש חלילה, אכן הגשתי לרבי פתקה ובה כתוב שמו של בני הקטן, וביקשתי שיברך אותו ברפואה שלמה, שכן בומן שהייתי במסע ארוך לרגל עסקיי, קיבלתי מברק בהול מרעייתי שתחיה, ובו סיפרה לי כי בני הקטן חלה אנושות, הרופאים שבאו לטפל בו אמרו כי מחלתו קשה ביותר. הייתי בדרכי לעיר סאדיגורה. והחלטתי בדעתי, שאם אני כבר כאן, למה שלא אכנס אל הרה"ק רבי ישראל מרוזין שמתגורר בסאדיגורה ולבקש ברכתו לרפואתו של בני".

באותו ערב נחלש הילד מאוד, הרופא נואש ממצבו הקשה, והמתין כל רגע למותו הקרב ובא של הילד רח"ל, "אין מה לעשות עוד" קבע הרופא בצער כבד. רעייתי פרצה בבכי נורא, אך גם לה לא נותר מה לעשות למען בננו הקטן. והנה לאחר כמה רגעים, בעודו ממתין לגרוע מכל, ראה הרופא כי פסקה נשימתו של הילד והוא קבע

את מותו. כבר כיסו אותו בסדין, הדליקו נרות למראשותיו, והוציאו את אם הילד הבוכיה, את רעייתי, מן החדר. הרופא התעכב עוד מספר דקות לרשום במחברתו את השתלשלות האירועים, וכשכבר רצה לעזוב את המקום, הציץ שוב בכאב לב לעבר גופת בני המכוסה בסדין, כשלתע רואה הוא כי יש תנועה קלה מאוד מתחת לסדין. הוא התקרב והבחין כי הילד נושם באפו דרך הסדין, הוא מיהר להסיר את הסדין מפניו של הילד, צוה לכבות את הנרות, וללא שום הסבר ברור התחיל הילד לחזור לחיים. הסומק עלה על פניו והוא החל לבכות, כך מרגע לרגע הוא התאושש עד ששב לאיתנו והבריא לגמרי, ברוך ה'.

הרופא כמוכן תיעד את הכל במחברתו, ואף ציין את הזמנים בהם הכל קרה, מתברר למפרע כי הזמן בו נכנסתי לחדרו של רבי ישראל מרוזין והגשתי לפניו את הפתקה והכסף ל"פדיון נפשו" של בני הקטן, וקיבלתי את ברכתו, בדיוק אז חזר בני יקירי לחיים. עתה מבינים אתם?", סיים החסיד את סיפורו המרגש, "כי רבנו הצדיק, רבי מאיר מפרעמישלאן ראה ברוח קודשו כי הילד הוא בנו של הצדיק מרוזין, שהרי אך ורק בזכות ברכתו, הוא חי ובריא".

מסופר: מחמת "לשון הרע ורכילות", ה" ירחם, פרצה מחלוקת בין הצדיקים, רבי צבי מסטרטין זיע"א לבין הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א. והנה נולד בן לחסיד אחד, שהיה מקורב אל שני הצדיקים הללו. הלך אותו חסיד והזמין את רבי צבי להיות המוהל בברית, ואחר פנה אל רבי מאיר והזמינו להיות הסנדק. מחמת שידע אותו חסיד ש"אנשי רשע" המקורבים לצדיקים כדוגמת החוחים הסובבים את השושנה, עלולים לטרפד את המפגש בין הצדיקים, לכן לא סיפר לאיש כי הזמין את שני הצדיקים וכי שניהם יגיעו.

ביום הברית נסע החסיד במרכבה אל ביתו של רבי צבי לקחת אותו אל מקום הברית. בהיותם בדרך, פנתה המרכבה גם לפרעמישלאן אל עבר ביתו של רבי מאיר ועצרה בפתח, ירד החסיד מהמרכבה ואמר לרבי צבי שנשאר בפנים: "יסלח נא לי מורי ורבי, אך כאן מתגורר הסנדק, ארד ואזמין אותו לנסוע עמנו אל הברית".

צדק ונמשל

הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א
סיפר את המשל הבא:

ילד אחד הלך ביער יחד עם אביו. ביער גדלו תותים, ומדי פעם היה עוצר הילד לקטוף אותם. "בני יקירי" אמר לו אביו, "אומנם היום גדול, אך גם היער גדול הנהו - אם תתעכב באכילת תותים, לא נספיק לחצות את היער כשתשקע השמש!" ונהיה בסכנה לילה. אבל הילד השיב לאביו: "אבא, אני צעיר ממך ויודע לרוץ מהר. התקדם לפניי, אני אמשך לקטוף תותים ולאחר-מכן ארוץ ואפגוש אותך שוב."

לא היה יכול האבא לסרב לתחנוני בנו יקירו. "מסכים אני כי תתעכב מעט" הוא אמר, "אך ברצוני לוודא כי לא נתרחק מדאי זה מזה ולא תאבד דרכך ביער הסבוך. כל כמה דקות קרא לי בקול רם. אם תשמע אותי ואני אשמע אותך - נדע שלא התרחקנו זה מזה."

והנמשל:

טירדות העולם הזה דומות ליער מלא בתותים, פיתויים הגורמים לאדם להתמקד ביער ולשכוח מן המטרה האמיתית. לשם כך על האדם להרים את קולו, לשמוע את קול המצפון המזכיר לו כי המטרה האמיתית בחיים היא קיום רצונו של הבורא יתברך שמו - ולדעת שהוא לא התרחק מדאי...!

כעבור דקות ספורות שב אבי הבן ועמו רבי מאיר, עלו השניים והתיישבו במרכבה. כאשר ראה רבי צבי את רבי מאיר, שתק ולא נתן לו שלום. פנה אליו רבי מאיר ואמר: "אספר לכבוד תורתו מעשה שהיה בתקופת גירוש ספרד, לא תקום פעמיים צרה": "בעת ההיא רבים מן היהודים המירו את דתם למראית עין אך בסתר הוסיפו לקיים תורה ומצוות, הללו נקראו "אנוסים". "והנה" המשיך רבי מאיר בסיפורו, "חלה אחד משרי המלוכה ונטה למות. כשראה רופא המלכות כי קרב קיצו של השר, הודיע לבני ביתו כי הוא מזמין את הכומר כדי שהחולה יתוודה לפניו מותו, כמנהג הנוצרים ימ"ש, והרופא לא ידע שהשר החולה אינו אלא "יהודי אנוס".

"כשנכנס הכומר לחדר החולה היסב החולה את פניו אל הקיר, שכן לא רצה ברגעיו האחרונים להתכחש ליהדותו ולעשות כמעשה הגויים, אך מחשש לשלום משפחתו גם לא יכול היה לספר את האמת. הכומר סבור היה כי החולה הגוסס אינו מסוגל להתוודות, אך הרופא שהיה נוכח במקום סתר את טענתו ואמר כי ודאי שיש כוח לחולה להתוודות, אז הבין הכומר מהי הסיבה להתנהגותו של החולה שכן אף הוא לא היה אלא מהיהודים האנוסים, לכן ציוה מיד על כל הנוכחים בחדר לצאת, בהסבירו: ברצונו של החולה להתוודות על חטאים קשים ואינו רוצה לעשות זאת בפני בני הבית". כשנותרו לבדם פנה הכומר לחולה ולחש באוזנו "שמע ישראל ה" אלוקינו ה" אחד", כששמע החולה את המילים המוכרות הבין כי גם הכומר יהודי הוא. היסב איפוא את פניו אליו וקרא עמו "קריאת שמע" והשיב את נשמתו לבוראו.

סיים רבי מאיר את סיפורו והושיט ידו לרבי צבי: "שלום עליכם, רבי צבי" כך אמר, "הן שנינו יהודים הננו, ועובדים לא-ל אחד יחיד ומיוחד". מיד החזיר לו רבי צבי ברכת "שלום עליכם", והשלום שב לשכון ביניהם.

צ'ין אדם לחברו

עשיית חסד במסירות נפש

היה זה באחרית ימיו של הרה"ק רבי שלומ'קה מזוויהעל (יומא דהילולא כ"ו אייר) רבנו שכב על ערש דווי סובל יסורים קשים. באחת ההודמנויות התבטא ד"ר משה וואלך וצ"ל מנהל בית החולים 'שערי צדק' שאינו מבין איך יכול אדם להבליג כל כך ולא להוציא אנחה אחת ביסורים כאלו העוברים על רבנו, לית דין ברנש, קרא ד"ר וואלך על רבנו. והנה היה זה בל"ג בעומר, רבנו שכב בביתו על ערש הדווי ויהודי הגיע עם ילדו עם זוג מספרים בידו לכבד את רבנו שיגווז מעט ממחלפות שערות ראשו של הילד כמנהג החלקה בירושלים לעשות פאות לבני השלוש בל"ג בעומר. בהיכנסו לבית רבנו אל סף הדלת, רמו לו אחד מבאי ביתו של רבנו בתנועת יד שלא יכנס עתה מאחר שרבנו לא מרגיש טוב. הבחין בכך רבנו וקרא לעברו, מי שמך לבעל הבית? וצויה על אותו אדם ומורו לוצאת אחרי האיש להשיבו עם ילדו. ורבנו קם ממיטת חוליו לגווז משערותיו של אותו ילד.

המשיך הגשם לרדת בעוז. לאחר שנתן את תרומתו והם המשיכו ללכת. אמר לו התלמיד לא היה זה ראוי מצדו של אותו אדם לעכב אותנו בגשם שניתך בעוצמה, ומה עוד בשעה שהרבי ממחר לומר את שיעורו. השיב על כך רבי איסר זלמן בענוה, אני מלאכתי לומר שיעורים, והוא מלאכתו לאסוף נדבות. אין לדעת מלאכתו של מי חשובה בשמים, יותר שלי או שלו.

הכרת הטוב במסירות נפש

אצילות רוחו של הגה"ק רבי שלמה כהנמן מפונביו זיע"א לא עזב אותו עד סוף ימיו. בוקר אחד כשסיים להתפלל שחרית והרגיש באפיסת הכוחות, הוריד מעליו את טליתו ומסרה למי שעמד לידו. ויפן חדל אונים לשכב במיטתו. ואולם, באמצע הלכתו נזכר ושב על עקביו, כשהדבר עולה לו במאמץ רב, הכל כדי להודות ולהגיד יישר כח לאותו תלמיד צעיר שקיפל במקומו את הטלית.

זהירות בכבוד הבריות

היה זה במוצאי שבת קודש אחד לאחר ההבדלה, עברו כל הבחורים על פניו של הגה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א וברכוהו בשבוע טוב, ורבינו נענה להם בראשו. ונדמה היה לו לרבי משה שפסח בנענוע הראש על ברכת אחד הבחורים. הוא פנה וחיפש את הבחור כדי לאחל לו בפרטות, שבוע טוב ומבורך.

ענותותו של רבי איסר זלמן

מסופר: הגה"ק רבי איסר זלמן מלצר הלך עם תלמידו לומר שיעור בישיבת 'עץ חיים' בירושלים. בדרך החל לרדת גשם והם זירזו את פסיעותיהם. והנה פתאום עצר אותם יהודי אוסף תרומות וביקש להתרימו. ר' איסר זלמן עצר והחל לחפש כסף כדי לתרום לאותו אדם. כל אותה שעה

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ד אייר

הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף מקראקא (אבי המקובלים - ת"פ)
הרה"ק רבי יעקב מליסא ב"ר יעקב משה (חוות דעת - תקצ"ב)
הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחיאל (תרנ"ח)
יום ראשון כ"ה אייר
הרה"ק רבי ישעי' מדינאוויץ (תלמיד המגיד - תקנ"ד)
הרה"ק רבי חיים מקאסוב ב"ר מנחם מענדל (תרי"ד)
יום שני כ"ו אייר
רבינו סעדיה גאון ב"ר יוסף (ד"א תש"ב)
רבי משה חיים לוצאטו ב"ר יעקב חי (מסילת ישרים - תק"ז)
הרה"ק רבי שמואל אליה מזוואלין ב"ר יחזקאל מקאומיר (תרמ"ח)
הרה"ק רבי שלמה מזוויהעל ב"ר מרדכי (תש"ה)
יום שלישי כ"ז אייר
הרה"ק רבי שלמה זלמן מקאפוסט ב"ר יהודה לייב (מגן אבות - תר"ס)
הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף הי"ד ב"ר מאיר (תש"ד)
יום רביעי כ"ח אייר
שמואל הנביא בן אלקנה (ב"א תתפ"ב)
רבינו יצחק מקורבייל ב"ר יוסף (הסמ"ק - ה"א י"א)
יום חמישי כ"ט אייר
הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן ב"ר אהרן אריה לייב (תר"י)
יום שישי א' סיון
הרה"ק רבי מאיר הורוויץ אב"ד טיקטין ב"ר שמואל (תק"ו)
הרה"ק רבי גרשון מיאמפאלא מחכמי הקלויז דברודי (תקט"ד)
זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן

פרפראות

רבים מאנשי שלומו וממקורביו של הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זיע"א הי"ד (יומא דהילולא כ"ז אייר) ביקשו להבריחו בזמן השואה בדרכי סתר שימלט ויציל את נפשו, או לפחות להסתיר עצמו רואים עד יעבור זעם. אולם רבנו סירב ונימוקו עמו: "עם אותם היהודים ששהו אתי במחיצתי בחיים, איתם אלך למות. לא אנתק עצמי מהם, שונה הרגשתם בעמדם על סף המות במשרפות אושוויץ וטרלבינקה בידעם שאף אנכי הולך עמם".